

Pelmolenlaan 10
3447 GW Woerden
+31(0)88-35 32 222
officemanager@btg.org

Reactie BTG KMBG expert groep op consultatie ministerie EZK “Regelingen verlenging PAMR-vergunning 2023”

Datum: 11 januari 2024

Versie: 1

Inleiding:

BTG is de Branchevereniging voor IT en Communicatie Technologie in Nederland. BTG behartigt sinds 1986 de belangen van Nederlandse bedrijven en instellingen die op grote schaal gebruikmaken van bedrijfscommunicatie. BTG organiseert hiertoe netwerkbijeenkomsten, waarbij het delen van kennis en ervaring centraal staat. BTG vertegenwoordigt haar leden bij binnen- en buitenlandse toezichthouders. De vereniging telt ruim 180 leden binnen zowel het bedrijfsleven als de overheid.

BTG verbindt organisaties in hun gezamenlijke belangen in het domein van ICT en Telecommunicatie. BTG organiseert daartoe structurele lobby tussen overheid, leveranciers en leden en biedt haar leden een netwerk voor ontmoeting en kennisdeling. BTG signaleert trends en vertaalt deze in relevante inhoud en activiteiten. Ledenvoordeel wordt gerealiseerd door bundeling van vraag en daarop gebaseerde dienstverlening.

Voor zakelijke gebruikers in Nederland is behoefte aan specifieke mobiele telecom dienstverlening die afwijkt van de massamarkt behoefte. Voor deze dienstverlening is op dit moment in veel gevallen nog niet een passend aanbod op de aanbieders / providers markt beschikbaar. Zakelijke gebruikers zijn voor het invullen van deze behoefte nog vaak genooddaakt om private oplossingen te creëren.

BTG heeft onder haar leden een expertgroep opgericht geheten KMBG: Kritische Mobiele Breedband Gebruikers. Deze reactie op de consultatie is opgesteld vanuit de belangen van eindgebruikers, BTG leden voor wie mobiele communicatie een bedrijf kritisch of zelfs missie kritisch middel is geworden. De expertgroep bundelt de belangen van deze kritische mobiele gebruikers en voedt BTG met inhoudelijke kennis en reacties op vigerend beleid.

Sinds 2016 heeft BTG op diverse consultaties van het Ministerie van EZK een reactie gestuurd met als doel de belangen van haar leden te behartigen. Bij de reactie op van deze marktconsultatie heeft BTG wederom haar achterban geraadpleegd. BTG vertrouwt erop dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de mening en behoeften van de BTG en haar achterban zorgvuldig afzet tegen het algemeen belang en maatregelen in overweging neemt die tegemoetkomen aan de marktbehoeften.

Pelmolenlaan 10
3447 GW Woerden
+31(0)88-35 32 222
officemanager@btg.org

Inhoudelijke reactie:

In april 2018, augustus 2018, april 2021, april 2022, september 2022 en juli 2023 heeft BTG Expertgroep KMBG (BTG-KMBG) gereageerd op de PAMR marktconsultaties van het ministerie van EZK. BTG-KMBG geeft hierbij een inhoudelijke reactie op het recentelijk gepubliceerde consultatie “Regelingen verlenging PAMR vergunning 2023”.

Zoals wij al in onze eerdere reacties op PAMR consultaties hebben aangegeven, hebben wij een sterke voorkeur voor een verdere vergroting van de bandbreedte van 2x3MHz naar 2x5MHz. De vergroting van de bandbreedte zorgt er voor dat meer toepassingen gebruik kunnen maken van deze oplossing omdat er meer bandbreedte per gebruiker en meer netwerk capaciteit geboden kan worden. Dit zorgt voor een betere business case voor de netwerkaanbieder en meer mogelijkheden voor de eindgebruikers. De gebruiksperiode van het spectrum van 25 jaar biedt potentiële aanbieders de mogelijkheid om tot een positieve business case te komen. In ons buurland Duitsland zien we de ontwikkeling dat de 450 MHz band ook wordt ingezet voor kritische communicatie (zie www.450connect.de). In Duitsland is echter 5MHz in deze band landelijk toegewezen tot 2040 voor missie kritische toepassingen. Door toepassingen van frequentiegebruik internationaal te harmoniseren komt er een ecosysteem tot ontwikkeling van netwerkapparatuur en randapparatuur.

Nederland is een klein land als het gaat om ecosystemen van apparatuur die op wereldschaal ontwikkeld worden. Het is van belang dat Nederland aansluit bij ontwikkelingen in grote landen zoals Duitsland. We vragen het ministerie om nader te onderzoeken of ook voor Nederland de 450MHz band uitgebreid kan worden naar een bandbreedte van 5MHz. Door inzet van efficiëntere (digitale) technologie kunnen huidige gebruikers in de overige delen van deze band mogelijk met minder spectrum toe en kan er mogelijk ruimte voor uitbreiding van de PAMR band naar 5MHz gerealiseerd worden. De 5MHz bandbreedte maakt de band belangrijker voor missie kritische toepassingen van eindgebruikers en daarmee ook interessanter voor potentiële dienstenaanbieders.

Voor een mobiel breedband netwerk gebaseerd op 4G technologie in de 450MHz band met een bandbreedte van 2x1,5MHz zal het voor dienstenaanbieders een uitdaging zijn om geschikte apparatuur te vinden. Hier krijgt de huidige dienstenaanbieder Utility Connect mee te maken maar ook de partij die de komende 10 jaar de andere helft van de PAMR band van 2x1,5MHz wil gaan exploiteren. De verwachting van BTG is dat de 2x1,5MHz die waarschijnlijk via de VOA-procedure in de markt wordt gezet niet gaat leiden tot een haalbare business case voor een landelijk netwerk. Daarnaast zal een 2x1,5MHz bandbreedte geen 5G technologie kunnen ondersteunen; 5G vraagt een minimale bandbreedte van 2x3MHz in de 3GPP Release 18.

Pelmolenlaan 10
3447 GW Woerden
+31(0)88-35 32 222
officemanager@btg.org

BTG geeft geen oordeel over de wijze waarop SEO de financiële waarde van het spectrum van de 450MHz heeft bepaald. BTG is van mening dat frequentiespectrum dat wordt ingezet voor belangrijke maatschappelijke functies door de Nederlandse overheid beschikbaar gemaakt moet worden en dat het niet benaderd zou moeten worden vanuit een schaarste- en verdienmodel voor de overheid. De investeringen die netwerkaanbieders nu in spectrum moeten doen, zouden veel beter tot hun recht komen indien de gelden in de netwerken en de ontwikkeling van diensten geïnvesteerd worden, waarbij resultaten ten goede komen aan de eindgebruikers van mobiele communicatie diensten door betere kwaliteit van dienstverlening en of lagere prijs. BTG zou daarom graag zien dat de overheid de 450MHz band beschikbaar maakt voor de huidige vergunninghouder. En deze band interessanter maakt voor missie kritische toepassingen door meer spectrum beschikbaar te maken (als 2x3MHz of, beter, als 2x5MHz), voorwaarden te stellen aan de dienstenaanbieder ten aanzien van radiodekking, de kwaliteit en de tijdspanne waarbinnen de diensten beschikbaar gesteld worden, in plaats van een verlengingsprijs.